

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Alkmaar

Heerhugowaard

Datum: 28 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Heerhugowaard

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in de gemeente Heerhugowaard van 28 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben ondernemers verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Heerhugowaard als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben 12 ondernemers deelgenomen aan de bijeenkomst. Via twee bedrijvenkringen zijn ondernemers vanuit de gemeente uitgenodigd om mee te denken over de energietransitie in de gemeente. De ondernemers hebben verschillende typen bedrijven, een aantal hebben (plannen voor) duurzame investeringen in de regio.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	3
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	5

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.
- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar "wind- en zonneboeren".
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

- Ondernemers zien veel lokale kansen, vanzelfsprekend ook dicht bij de eigen onderneming.
- Tegelijkertijd zien ze op dit moment ook veel belemmeringen, waarvan de capaciteit op het net de belangrijkste is. Afspraken met Liander lijken niet veel waard, waardoor investeringen in duurzame energie op dit moment worden uitgesteld.
- Ondernemers hadden liever een opdracht voor de deelregio gezien als het gaat om het bereiken van de 35 TWh. Hierdoor ontstaat er volgens hen meer urgentie en is iedereen eerder bereid zijn of haar steentje bij te dragen.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Ondernemers zien veel mogelijkheden voor het opwekken van hernieuwbare energie met het scenario 'Lokale kracht', omdat ze geloven dat de betrokkenheid van bewoners en van henzelf belangrijk is voor het realiseren van duurzame opwekking op land. Ze begrijpen de andere scenario's ook, maar kijken voornamelijk vanuit hun eigen locatie (gemeente) naar de opgave en hebben daarom minder gevoel bij de regionale opgave en effecten in het landschap. Ambitie is er ook: er wordt door twee groepen aangegeven dat de hoogste ambitie (2,2 TWh) het doel zou moeten zijn, één groep zet in op 1,1 TWh.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op daken** ontvangt positieve reacties.
- Er bestaat al een initiatief in de regio om **wind** in te zetten op eigen gronden en **parallel aan waterwegen en zichtlijnen**. Dit past ook bij het scenario 'Lokale kracht'.
- De **grond langs spoorlijnen** kan worden ingezet voor de opwek van **zon en wind**; dit zijn al lange lijnen in het landschap en het plaatsen van zon en wind heeft op deze manier minder impact.
- **Zon op kassen** is een kans in deze regio: zo vindt ook hier de opwek dicht bij het verbruik plaats en is geen infrastructuur nodig. Herstructurering van kassengebieden wordt ook gezien als kans voor duurzame opwekking.

Over gemixte bouwstenen:

- **Zon in de schermerpolder:**
 - Wel: er worden kansen gezien in de schermerpolder omdat hier zon op land geclusterd en in groot oppervlakte geplaatst kan worden. Dit zorgt voor een hoge mate van efficiëntie. Daarnaast is in dit gebied veel energie nodig en vindt zo de opwek dicht bij het verbruik plaats (en is de netbeheerder minder nodig).
 - Niet: tegelijkertijd biedt dit grote oppervlak juist ook het meeste rendement voor de landbouw (oranje sticker); daarom zouden de kleine kavels rondom Heerhugowaard beter kunnen worden benut voor duurzame opwekking. Het voorgestelde alternatief is dus vier kleine zonneweides rondom Heerhugowaard voor het behoud van de productie in de schermer.
- **Wind rondom stads- en dorpskernen:**
 - Niet: volgens sommige ondernemers kunnen we hier als regio onze energie beter niet insteken.
 - Wel: Tegelijkertijd worden hier ook kansen gezien omdat dit zorgt voor participatie en de energietransitie zo zichtbaar wordt voor iedereen. Dit staat wel los van de eventuele overlast van wind of zon.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Het duingebied en de natuur/strandwallen** worden gezien als zeer waardevol landschap, hier past geen duurzame opwek
- **Bedrijventerreinen** worden niet gezien als kansrijke locatie voor de opwekking van **wind**, omdat (1) de bedrijven en medewerkers hier te veel overlast van kunnen ervaren en (2) bedrijventerreinen in de regel dicht bij de bebouwde omgeving staan.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken				X
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	1	0	
	Ingepast in strandwallen	0	1	
	Op verzilte gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	1	0	
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	1	1	
	Langs infrastructuur in clusters	1	0	
	Op veenpolderlandschap	0	1	
	Buffer rondom bedrijventerrein			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie	1	0	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water				X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X
Zon op asfalt				X
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	0	2	
	Langs dijken	0	1	

	Op agrarische gronden in de Schermerpolder	0	1	
	Langs infrastructuur	1	0	
	Langs N-Wegen			X
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak		2	0	
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden			X
	Langs spoorwegen	1	0	
	Langs bedrijventerrein			X
	Langs wegen			X
Zon op water				X
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	1	1	
	Rondom bedrijventerrein	0	1	
	Langs snelwegen			X
Repoweren bestaande windturbines				X